

UNDERVISNINGSPLAN

Generel pædagogik

Modul 1

Didaktik og læring

ECTS: 15

E2020

Undervisningssted:

Emdrup

Modulansvarlig og e-mailadresse

Monica Carlsson monica@edu.au.dk

Øvrige undervisere og e-mailadresser

Monica Carlsson (monica@edu.au.dk)

Clemens Wieser (wie@edu.dk)

Ole Henrik Hansen (ohh@dpu.dk)

Mikkel Stovgaard (stovgaard@edu.au.dk)

Undervisningstidspunkt

Se timeplan: <http://studerende.au.dk/studier/fagportaler/arts/undervisning/timeplaner/>

Mål og indhold

Se gældende studieordning: <http://studerende.au.dk/studier/fagportaler/arts/studieordninger/>

Prøveform/eksamen

Se gældende studieordning: <http://studerende.au.dk/studier/fagportaler/arts/studieordninger/>

Eksamensdatoer: <http://studerende.au.dk/studier/fagportaler/arts/eksamen/dato/>

Vejledning og feedback

Vejledningen organiseres som tre seminarer hvor de to vejledere (Ole og Monica) har hver sit hold (ca. 15-18 pers. på hvert hold). På seminarerne som består af to aktiviteter er holdet delt i to grupper. Formålet i begge aktiviteter er at I får erfaringer med at præsentere og diskutere faglige spørgsmål i et kollektivt forum, og at I får feedback på de refleksionsoplæg som I skal forberede og fremsende til hvert seminar. De tre seminarer er bygget op omkring progressionen i jeres arbejde med at skrive synopsis opgaven og forberede jer for den mundtlige eksamen. Vejledningsformen på modulet er baseret på differentieret faglig feedback som integrerer face to face og virtuel, individuel og kollektiv, mundtlig og skriftlig vejledning.

De to aktiviteter: En gruppe arbejder med den studiegruppeaktivitet som er beskrevet i sessionen, i den anden gruppe er der fokus på fremlæggelser af refleksionsoplæg og feedback/forward på disse fra vejleder. Aktiviteterne i studiegrupperne er tilrettelagt som

øvelser med fokus på udvikling af problemformuleringer, analysefærdigheder og akademisk mundtlighed som skal understøtte jeres proces undervejs. I feedback på refleksionspapirer er der fokus på valg af emne, problemformulering, valg af teoretiske perspektiver, analysetilgang, litteraturforslag og mundtlig fremstilling. Læs mere om mål, indhold og forberedelse til de tre seminarer i undervisningsplanen nedenfor, og mere om eksamensformen og vejledningen i dok. "Vejledning om vejledning og eksamen", som vi lægger ud i mappen "Vejledning" på BB.

Vejledere:

Monica Carlsson (monica@edu.au.dk)

Ole Henrik Hansen (ohh@dpu.dk)

Studiegruppernes rolle

Studiegrupperne, som dannes ved studiestartarrangementet, spiller en vigtig rolle i uddannelsen. Både som et fagligt fora, hvor der arbejdes med modulets litteratur og faglige spørgsmål (enten som forberedelse til eller som opfølgning på undervisningen), og som et socialt fora. I forhold til de tre vejledningsseminarer, kan arbejdet i studiegrupperne understøtte at I dels får erfaringer med at præsentere og diskutere faglige spørgsmål i et mindre fora end på holdet, og dels understøtte jeres arbejde med at skrive synopsisopgaven og forberede jer for den mundtlige eksamen. Vejledningen på refleksionsoplæg til synopsisopgaven organiseres desuden primært inden for rammen af studiegrupperne. Studievejledningen holder en workshop i forlængelse af session 2 - "Studiegruppeværktøjer" - rettet mod at I kommer godt i gang med studiegrupperne.

Litteratur og forberedelse

Under hver af de 10 forelæsningsbaserede sessioner er angivet *litteratur knyttet til undervisningen som forventes læst og bearbejdet af den studerende inden undervisningens start*. En oversigt over litteraturen til modulet er desuden lagt på BB. Litteraturen downloades fra BB i den litteratormappe som er knyttet til hver session (vil også kunne downloades som et samlet kompendium). Artikler som er frit tilgængelige til download og E-bøger er markeret med en * (asterix) skal downloades fra links i undervisningsplanen (DPU retningslinje). Brug studiegrupperne til at arbejde med litteraturen, herunder læse, udveksle noter, begrebsafklaringer, pointer, etc. Der er nedenfor listet tre grundbøger som handler om didaktik og læring. Sammen med forslagene til supplerende litteratur under hver session udgør de den litteratur som I selv må anskaffe (der er hjælp at hente på AU's bibliotek). De tre grundbøger kan I med fordel bruge til at orientere jer i både før studiestart og undervejs i modulet, og sammen med den supplerende litteratur under hver session kan de anvendes som fordybelseslitteratur i arbejdet med eksamensopgaven.

Grundbøger til modulet som helhed

Knud Illeris (Red.) (2012). *49 tekster om læring*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Jacob Klitmøller & Dion Sommer (red) (2015). *Læring, dannelse og udvikling. Kvalificering til fremtiden i daginstitution og skole*. København: Hans Reitzels Forlag.

Per Fibæk Laursen & Hans Jørgen Kristensen (red) (2017). *Didaktikhåndbogen*. København: Hans Reitzels Forlag.

Evaluering

Der er en midtvejsevaluering i session 6, og en spørgeskemaundersøgelse rettet mod modulets slutevaluering fremsendes elektronisk til den studerendes AU e-mailadresse før session 13, hvor der afsættes tid til at udfylde skemaet. Resultatet af evalueringen drøftes med de studerende på holdet ved det sidste vejledningsseminar i session 14. Se nærmere om evalueringen: <http://edu.medarbejdere.au.dk/undervisere/undervisningsevaluering/>.

Tidsplan (NB alle undervisningssessioner i planen ligger torsdage kl. 10-14, bortset fra i uge 41 (kl. 8-12) og 43 (kl. 12.15-16)).

	Dato	Undervisningstema	Underviser
1	d. 3.9	Introduktion til modulet, didaktik og læring	Monica Carlsson
2	d. 10.9	Didactical theory: Overview and central concepts	Clemens Wieser
	14.45-17.15	Studiegruppeværktøjer (on-line workshop)	Studievejledningen
3	d. 17.9	Den angelsaksiske curriculumteori	Monica Carlsson
4	d. 24.9	Læringsteoretiske retninger 1	Monica Carlsson
5	d. 1.10	Learning theories 2	Clemens Wieser
6	d. 8.10	Formål og værdier i policy og praksis Midtvejsevaluering	Ole Henrik Hansen
	<i>Uge 42</i>	<i>Efterårsferie</i>	
7	d. 22.10	Fra didaktiske nøgletemaer til barnets tilblivelse i en institutionaliseret kontekst	Ole Henrik Hansen
8	d. 29.10	Læringsmålsorienteret didaktik	Mikkel Stovgaard
	(14-15)	Semestermøde	Studievejledningen
9	d. 5.11	Didaktiske koncepter Intro til Vejledning I-III	Monica Carlsson
10	d. 12.11	The relation of research and practice	Clemens Wieser
11	d. 19.11	Evaluering og udvikling af undervisning og læring	Monica Carlsson
12	d. 26.11	Vejledningsseminar I	Monica og Ole
13	d. 3.12	Vejledningsseminar II Evalueringskema udfyldes	Monica og Ole
14	d. 10.12	Vejledningsseminar III Modulevaluering	Monica og Ole

Session 1

Titel: Introduktion til modulet, didaktik og læring

Underviser: Monica Carlsson

Indhold:

Undervisningen giver først en introduktion til modulets mål, indhold og arbejdsformer, herunder en indledende afklaring af mål og indhold i synopsisopgaven. I introduktionen til didaktik tages der afsæt i teksten af Vejleskov og Winther-Jensen, som kort beskriver didaktikmodellen og curriculummodellen, og tre opfattelser af forholdet mellem undervisning og læring. Endeligt sættes der fokus på aktuelle læringsteoretisk-didaktiske problemstillinger, herunder relationen mellem uddannelse, dannelse og læring, og forskellige forståelser af relationen mellem forskning, viden, praksis og læring.

Litteratur knyttet til undervisningen (ca. 80 s.):

Biesta, G. (2015). Hvad skal vi stille op med børnene? Om uddannelse, modstand og dialogen mellem barn og verden. I Klitmøller, J. & Sommer, D. (red) (2015) *Læring, dannelse og udvikling. Kvalificering til fremtiden i daginstitution og skole*. København: Hans Reitzels Forlag, 105-122.

Laursen, P. Fibæk (2017). Læring og didaktik. *Uddannelsesvidenskab – en kritisk introduktion*. Samfundslitteratur/Roskilde Universitetsforlag, 51-68.

Qvortrup, A. & Wiberg M. (red) (2013). *Læringsteori og didaktik*. København: Hans Reitzels Forlag (kap. 1: Viden, erkendelse, læring og undervisning, 19-26).

Schmidt og Thingstrup (2017). Videnskab, viden og pædagogisk praksis. I Gravesen, D.T. (red.) *Pædagogik i skole og fritid*. Hans Reitzels Forlag, 266-280.

Vejleskov, H. & Winther-Jensen, T. (2017). *De pædagogiske fags grundlag og anvendelse*. Århus: Aarhus Universitetsforlag, kap. 2. Pædagogik – et sammensat, men autonomt forskningsområde?, 25-36, Kap. 3. Didaktik (om læring og undervisning: tre modeller), 38-54.

Supplerende litteratur:

*Biesta, G. Allen, J. & Edwards, R. (2011). The theory question in research capacity building in education. Towards an Agenda for Research and Practice, *British Journal of Educational Studies*, 59:3, 225-239. <https://doi.org/10.1080/00071005.2011.599793>

Kløveager Nielsen, T. (2018) Professionsuddannelser – metaundersøgelse af teori og praksis-problematikken. I: Lea Lund og Hanne Balsby Thingholm (red.) *Empirisk didaktik - udfordringer, refleksioner og potentialer undersøgt i forskellige pædagogiske praksisser*. Dafolo.

Forberedelse til undervisningen (individuel eller i studiegrupperne):

- Forbered spørgsmål til modulets mål, indhold, arbejdsformer og vejledningen til synopsisopgaven – tag disse med til sessionen.
- Tænk over (og diskuter hvis i grupper): Hvordan karakteriseres forskellen mellem viden om pædagogisk praksis og viden for pædagogisk praksis i teksterne af hhv. Schmidt og Thingstrup, og Vejleskov og Winther-Jensen.
- Se uddrag fra Stefan Hoppmanns forelæsning "The end of schooling as we know it"? (se BB for link og mere information om hvilke uddrag): Overvej/ diskuter hvilke grundlæggende ændringer han sætter fokus på, og hvilke konsekvenser af disse han peger på.

Session 2

Titel: Didactical theory: Overview and central concepts

Underviser: Clemens Wieser

Content:

Didactical theory illustrates the relationship between teaching and learning practices. A didactical perspective on teaching and learning looks at the process of teaching. In this process, teaching is framed as a mediation between the learner and the object of learning, and learning is framed as a practice of knowledge acquisition accompanied by teaching. Despite some variation in didactical theory, most didactical theories include three elements: (1) a conception of Bildung (dannelse), (2) a conception of matter and meaning, and (3) a conception of learner autonomy. The session explores these three elements of didactical theories as a framework to understand teaching and learning interaction. With its three elements, didactical theory also provides perspectives for empirical research on teaching and learning, which empirically explores teacher and student roles ("the who"), and didactical and pedagogical interactions between teachers and students ("the how"). Findings from these empirical explorations highlight risks of over-didactisation, when teaching relies too much on didactics, and neglects its normative Bildung aim (dannelse).

Literature for the session (ca. 90 s.):

Nordenbo, Svend Erik (2017). Dansk didaktik - en historie. In: Per Fibæk Laursen & Hans Jørgen Kristensen, (Ed.), *Didaktikhåndbogen*. København: Hans Reitzels Forlag, 129-157.

* Hopmann, Stefan (2007). Restrained Teaching: The Common Core of Didaktik. *European Educational Research Journal* 6 (2): 109-124. <https://doi.org/10.2304/eej.2007.6.2.109>

* Klette, Kirsti (2008). Didactics meet Classroom Studies. *Zeitschrift für Erziehungswissenschaft, Special Issue* 9, 101-114. https://doi.org/10.1007/978-3-531-91775-7_8

Klafki, Wolfgang (2011). Ottende og niende studium. *Dannelsesteori og didaktik - nye studier*. I: Klafki, W. (2014[1994]). *Dannelsesteori og didaktik - nye studier*. Aarhus: Klim, 297-354.

Additional literature:

Klafki, Wolfgang (2001). *Dannelsesteori og didaktik - nye studier*. Aarhus: Klim.

Your preparation for class:

Read the literature provided for the session. I suggest you start with Klafki, as this is a truly classic text. Then read Nordenbo for an historical overview, and ultimately, the two texts by Hopmann and Klette to get insights into the current discussion in didactical theory. With your study group, draw a timeline of new ideas in didactical theory and, highlight important ideas on this timeline. Discuss each new idea in the study group, and point out what new perspectives this new idea comes with.

On-line workshop Studiegruppeværktøjer kl. 14:45-17:15

Som en del af jeres studiestart afholdes denne online workshop, hvor I sammen i jeres studiegrupper får:

- Input til potentialerne i gruppearbejdet
- Forventningsafstemt og udarbejdet en gruppeaftale til brug i jeres grupper.
- Konkrete idéer til at arbejde i studiegrupper

Workshoppen afholdes online af Studievejledningen DPU, med materiale fra blandt andet [AU Studypedia](#). Det er vigtigt, at *alle studiegruppemedlemmer deltager* for størst muligt udbytte. Nærmere detaljer for workshoppen får I på mail via Blackboard nogle dage inden afholdelse.

Workshoppen er berammet til at vare to timer, men vi har tilføjet en ekstra halv time, i tilfælde af IT-knase undervejs.

Session 3

Titel: Den angelsaksiske curriculumteori

Underviser : Monica Carlsson

Indhold:

Ligesom didaktik tematiserer curriculum mål og indholdsproblematikken. Curriculum er et centralt begreb i al engelsksproget pædagogisk litteratur. Mens didaktiktraditionen er filosofisk og dannelseseoretisk anlagt, er curriculumtraditionen overvejende psykologisk, lærings-teoretisk og effektorienteret. Med afsæt i Fibæk's tekst introduceres til curriculumteori, og ud fra Schwandt's og Hopmann's tekster gøres der rede for forskelle og ligheder mellem didaktisk teori og curriculumteori. I forlængelse af curriculumtilgangens lærings/effektorientering gives eksempler på analyser af læringsudbytte i uddannelsespolicy, med afsæt i Prøitz skelnen mellem en 'bred' og en 'snæver' forståelse af læringsudbytte. Til sidst peges der på udfordringer i mødet mellem den didaktiske dannelsestænkning og curriculumteorien, og på det Moos beskriver som usynlige forandringer inden for pædagogik og uddannelse når fokus flyttes fra et fokus på (ud)dannelsens formål til et fokus på læringsudbytte.

Litteratur knyttet til undervisningen (ca. 100 s.):

Laursen, P. Fibæk (2017). Curriculumteori og kognitiv didaktik. I Laursen & Kristensen (2017) *Didaktikhåndbogen*. København: Hans Reitzels Forlag, 87-105.

*Hopmann, S. (2015). 'Didaktik meets Curriculum' revisited: historical encounters, systematic experience, empirical limits, *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*, 2015:1, 2-9.

<https://doi.org/10.3402/nstep.v1.27007>

*Moos, L. (2019). Fra en dannelsesdiskurs mode en læringsmålsstyret diskurs. I: Moos et al. (red.): *Glidninger - 'Usynlige' forandringer inden for pædagogik og uddannelser*, DPU, Aarhus Universitet, s. 40-65. (E-bog, hentes her: http://edu.au.dk/fileadmin/edu/Udgivelser/E-boeger/Ebog_-_Glidninger.pdf)

*Prøitz, T.S. (2015). Learning outcomes as a key concept in policy documents throughout policy changes, *Scandinavian Journal of Educational Research*, 59: 3, pp. 275-296.

*Schwandt, T. A. (2005). On modeling our understanding of the practice fields. *Pedagogy, Culture & Society*, 13(3), 313-332. <https://doi.org/10.1080/14681360500200231>

Supplerende litteratur:

Illeris, K. (2006). *Læring*. 3. rev. udg. Roskilde Universitetsforlag (kap. 13.1 Fire fejlforståelser om læring og uddannelse. *Læring, uddannelse og samfund*, 243-263).

*Priestley, M. (2011) Whatever happened to curriculum theory? Critical realism and curriculum change. *Pedagogy, Culture & Society*, 19:2, 221-237.

Forberedelse til undervisningen (velegnet som studiegruppeaktiviteter):

- Lav en liste over kendetegn i curriculumtraditionen, og over forskelle og ligheder mellem didaktik og curriculumtraditionen med afsæt i teksterne af Laursen og Hoppman.
- Hvilke tegn på denne ser I på at curriculumtraditionen anvendes i de danske uddannelsesinstitutioner (fra daginstitution til voksenuddannelse)?

Session 4

Titel: Læringsteori 1

Underviser : Monica Carlsson

Indhold:

I sessionen tages der afsæt i Illeris introducerende oversigt over læringens processer og dimensioner samt over læringsteoriens elementer. Derefter laves der et nedslag i de såkaldte 'sociale læringsteorier', og gives eksempler på hvordan de er brugt i analyser af pædagogisk praksis. Herunder sociokulturel læringsteori (Vygotsky), med eksempler på hvordan de er brugt i analyser af læring. Bandura's begreb om self-efficacy, som sætter fokus på færdigheder, og som har fået en re-vitalisering i pædagogisk praksis. Samt Lave og Wenger's teori om situeret læring, med fokus på begreber om praksisfællesskaber og "deltagelse" snarere end "tilegnelse".

Litteratur knyttet til undervisningen (ca. 95 s.):

Bandura, A. (1995). Exercise of personal and collective efficacy in changing society. I: Bandura, A. (ed.) *Self-efficacy in changing societies*. Cambridge University Press, 1-13. (introduktion til Bandura's sene teoriudvikling, hvor han har indarbejdet social læringsperspektiver)

Broström, S. (2007). Læring og den kulturhistoriske skole. I: Ritchie, T. (red.). *Teori om læring – en læringspsykologisk antologi*. København: Billesø & Baltzer, (24 s.). (intro til Vygotsky)

Carlsson, M. (2012). Sundhedspædagogiske perspektiver på læring og undervisning. I: Simovska, V. & Jensen, M.J. (red.) *Sundhedspædagogik i sundhedsfremme*. København: Gads Forlag, 69-84 (intro til Skinner, Bandura, Vygotsky, Lave og Wenger og sat i spil med didaktisk teori).

Illeris, K. (2015). *Læring*. 3. udg. Roskilde Universitetsforlag (kap. 3, Læringens processer og dimensioner), s. 35-43.

Lave, J. & Wenger, E. (1998). Situeret læring ved legitim perifer deltagelse. I: Hermansen, M. (red.) *Læringens horisont – en antologi*. Århus: Klim, 151-160.

Supplerende litteratur:

*Broström, S. (2016). A dynamic learning concept in early years' education: a possible way to prevent schoolification, *International Journal of Early Years Education*, vol. 25, issue 1: 1-14.

*Engestrom, Y., & Sannino, A. (2010). Studies of expansive learning: Foundations, findings and future challenges. *Educational Research Review*, 5, 1-24

Vygotsky, L.S. (1987) Thinking and Speech. In. R.S. Rieber & A.S. Carton (red.). *The collected works of L.S. Vygotsky*. New York: Plenum Press.

Forberedelse til undervisningen (velegnet som studiegruppeaktivitet - diskuter og skriv gerne ned):

- Hvilke læringsteoretiske retninger kender I fra jeres uddannelses- og arbejdsliv? Hvorfor tænker I at netop disse retninger har været i spil?
- Hvilke forskelle mellem beskrivelserne af læring som er forankret i specifikke kontekster såsom dagtilbud og skole (praksisrelateret), ift. at læring beskrives mere generelt og overordnet (teoretisk relateret)?

Session 5

Titel: Læringsteori 2

Underviser: Clemens Wieser

Content:

This session gives an overview to research approaches in learning theory, and focuses two learning theories with focus on adult learning: Jarvis' theory of human learning focuses on live-long learning from a humanistic perspective. Jarvis frames adult learning as lifetime learning, and draws on the concepts of disjuncture, personal development, and content acquisition. His perspective includes both explicit learning, and implicit learning that a learner is not consciously aware of. Tennant's theory of the learning self frames adult learning from a subject perspective. He draws on the concepts of self, identity, subjectivity, and self-care. This session introduces both theories and their central concepts, explores their use for research professional development, and provides space for a comparison of the two approaches to adult learning.

Literature for the session (ca 70 s.):

Stewart, Martyn (2004). *Learning through research: an introduction to the main theories of learning*. JMU Learning and Teaching Press, 4(1), 6-14.

Jarvis, Peter (2015). Human Learning: implicit and explicit. *Educação & Realidade*, Porto Alegre, v. 40, n. 3, p. 809-823.

Jarvis, Peter (2018). Learning to be a person in society: Learning to be me. In: Illeris, Knud (Ed.) *Contemporary Theories of Learning. Learning theorists... in their own words*. New York: Routledge. 15-28.

* Tennant, Mark (2005). Transforming selves. *Journal of Transformative Learning*, 3(2), 102-115. <https://doi.org/10.1177/1541344604273421>

Tennant, Mark (2018). The life history of the self. In: Illeris, Knud (Ed.) *Contemporary Theories of Learning. Learning theorists... in their own words*. New York: Routledge. 166-178.

Additional literature:

*Illeris, Knud (2017). Peter Jarvis and the understanding of adult learning, *International Journal of Lifelong Education*, 36:1-2, 35-44, DOI: 10.1080/02601370.2016.1252226

Tennant, Mark (2012). Caring for Oneself. In: *The Learning Self. Understanding the Potential for Transformation*, Ch. 9. New York: Wiley & Sons.

Wahlgren, B. (2010). *Voksnes læreprocesser. Kompetenceudvikling i uddannelse og arbejde* (s. 43-82, med vægt på s. 54-63 om erfaring og viden og refleksion og læring). København: Akademisk Forlag.

Your preparation for class:

Read the literature provided for the session. I suggest that you start with reading the overview text by Stewart. As step 2, read the Jarvis text from Illeris' book, followed by his more in-depth articles. As step 3, do the same with the Tennant texts. When you have read the texts, choose either Jarvis' or Tennant's theory, and make some notes: What ideas on professional development of pedagogues, teachers, or other professionals (e.g. nurses) do you get from this theory? In your study groups, discuss these notes and identify central concepts that the learning theories build on. Also discuss differences and similarities between the theories.

Session 6

Titel: Pædagogiske forståelser af formål og værdier i policy og praksis

Underviser: Ole Henrik Hansen

Indhold:

Hvilke pædagogiske forståelser, formål og værdier gør sig gældende i nordiske dagtilbud? Er der en sammenhæng mellem den offentlige værdidebat og den pædagogiske? Hvordan integreres formål, værdier i en pædagogisk kontekst? og hvordan reflekteres de?

I undervisningen fordyber vi os i følgende tre værdier: Demokratiske værdier, omsorgsværdier og opdragelsesværdier.

Litteratur knyttet til undervisningen (ca. 70 s.)

Hansen, O. H. (2017). Omsorgsorienterede værdier. Broström, S., Hansen, O. H., Jensen, A. S., (red.). *Værdier i danske dagtilbud: Kortlægning, analyse, refleksion*. København: Akademisk forlag, 67-89, 153-159.

Dahlberg, G., & Moss, P. (2005) *Ethics and politics in early childhood education*. New York: RoutledgeFalmer, 64-85.

Greve, A., Hansen, O. H., (2018) Toddlers in Nordic Early Childhood Education and Care, In: Flerer, M., van Oers, B. (Eds.) *International Handbook on Early Childhood Education and Care*. London: Springer, 907-927.

Supplerende litteratur:

Biesta, G. (2009) *Læring retur: demokratisk dannelse for en menneskelig fremtid*. Kbh Unge pædagoger.

Forberedelse til undervisningen (velegnet som studiegruppeaktivitet):

- Overvej om der en værdi (ud over demokrati, omsorg eller opdragelse) som lever i danske dagtilbud og som du kan præsentere i sessionens gruppearbejde.
- Vi skal lave en studiegruppeøvelse i undervisningen, hvor vi gennemgår de akademiske træk i artiklen af Greve, A., Hansen, O. H., (2018). Derfor vil det være en fordel at have nærlæst specielt denne tekst inden undervisningen.
- Orienter jer i <https://studypedia.au.dk/haandter-pensum/akademisk-laesning/> - den fold-ud-boks, der hedder "Forskellige teksttyper".

Midtvejsevalueringen, overvej:

- Hvad har fungeret godt og hvad har fungeret mindre godt på modulet indtil videre?
- Forslag til hvad underviserne og I selv kan gøre for at understøtte udbyttet af undervisningen?

Session 7

Titel: Fra didaktiske nøgletemaer – til barnets tilblivelse i en institutionaliseret kontekst

Underviser: Ole Henrik Hansen

Indhold:

I denne session introduceres dagtilbudsdidaktik som refleksion over gennemførelse og evaluering af planlagt pædagogisk praksis i dagpleje, vuggestue og børnehave, med baggrund i aktuell policy.

Der er sat fokus på følgende temaer: En didaktisk vinkel på barndommen i vuggestue og børnehave, herunder temaer som trivsel, udvikling, læring og dannelse. At planlægge pædagogik med børns trivsel, udvikling, læring og dannelse for øje.

Litteratur knyttet til undervisningen (ca. 80 s.):

Biesta, G. (2011). *God uddannelse i målingens tidsalder: Etik, politik, demokrati*. Aarhus: Klim, 21-39.

Brostrøm, S. (2017). Den didaktiske dimension i skole- og fritidspædagogik. I David Thore Gravesen (red.), *Pædagogik i skole og fritid*. København: Hans Reitzels Forlag, 78-95.

Hansen, O.H. (2014). Didaktik i dagtilbud. I Tirele, Ü., Hansen, O.H., Qvortrup, L. *Pædagogens grundfaglighed: grundbog til pædagoguddannelsen*. Frederikshavn: Dafolo, 209-226.

Lyhne, J. (2017). *Udviklingsbilleder*. Virum: Dansk Psykologisk Forlag (uddrag, 19 s. lægges på BB).

*Tomasello, M. (1986). Joint Attention and Early Language. *Child development*, 1454-1463.

<http://www.jstor.org/stable/1130423>, Accessed 31.5.2018.

Supplerende litteratur:

Nelson, K. (2007). *Young minds in social worlds*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

Forberedelse (velegnet som studiegruppeaktivitet):

- Udpeg og diskuter (individuel eller i grupper) dilemmaer som kan opstå når barnets tilblivelse sker i en offentlig drejet, institutionaliseret kontekst.
- Med afsæt i øvelsen i session 6: Identificer akademiske træk i en af artiklerne til denne session. Se <https://studypedia.au.dk/haandter-pensum/akademisk-laesning/> - den fold-ud-boks, der hedder "Forskellige teksttyper".

Session 8

Titel: Læringsmålorienteret didaktik

Underviser : Mikkel Stovgaard

Indhold:

Udviklingen mod en målorienteret undervisning kan anskues som en styrkelse af en kompetence- og læringsorienteret praksis eller som endnu et skridt mod en præstationsfikseret test- og målekultur i uddannelsessystemet. I denne session optegnes først læringsmålorienteret undervisning i skolen set i et større uddannelsespolitisk lys. Herefter præsenteres aktuel forskning i, hvordan læringsmålorienteret undervisning kan influere på elevernes læringsforudsætninger, og det drøftes, hvilke konsekvenser orienteringen mod læringsmål kan få for muligheden for at arbejde med mere overordnede mål (såsom dannelse, demokratisk deltagelse og trivsel) i daginstitution og skole. Afslutningsvis samles op på, hvad vi bør tage med på baggrund af erfaringerne med læringsmålorienteret didaktik. Undervejs behandles begreber om og modeller for tydelige mål, synlig læring, målstyring, målorientering, formålsdrevet undervisning, diagnosticering af læringsforudsætninger, læringsprogression, intentionalitet, målteori, læringsmål, kompetencemål og lærerens autonomi.

Litteratur knyttet til undervisningen: (ca. 100 s.)

Ahrenkiel, A. (2015) Pædagogfagligheden under pres: mod målstyring af pædagogikken. I Jacob Klitmøller & Dion Sommer (red). *Læring, dannelse og udvikling. Kvalificering til fremtiden i daginstitution og skole*. København: Hans Reitzels Forlag, 41-59.

Nielsen, B. (2015). Læringsmål og progression. I: Brønd, K. F. (red.). *Læringsmål og taksonomiske redskaber*. Frederikshavn: Dafolo. Side 25-30.

Stovgaard, M. (2018). Mening med læringsmålorienteret undervisning – i elevperspektiv. I Laursen, P. F. (Red.). *Mål med mening – Mellem dannelse og målstyring* (s. 103-135). København: Hans Reitzels Forlag.

Hattie, J. & Yates, G. (2015). *Synlig læring og læringens autonomi*. Frederikshavn: Dafolo. S. 161-188.

Forslag til supplerende litteratur:

Hedegaard-Sørensen, L. (2013). *Inkluderende specialpædagogik : procesdidaktik og situeret professionalismisme i undervisningen* (1. udgave ed.). Kbh.: Akademisk Forlag, Kap. 2: Situeret professionalismisme og faglig kultur, 31- 77.

Laursen, P. F. (Red.) (2018). *Mål med mening – Mellem dannelse og målstyring*. København: Hans Reitzels Forlag.

Qvortrup, A. (Red.) (2019). *Formålsdrevet uddannelse og undervisning*. Frederikshavn: Dafolo.

Forberedelse til undervisningen (velegnet som studiegruppeaktivitet):

- Se en af Filmkompagniets film om målstyret undervisning i praksis <http://www.filmkompagniet.dk>. (se Blackboard ift. hvilken film I skal vælge). Noter filmens vigtigste pointer samt hvordan elever ifølge filmen kan profitere eller hæmmes af målorienteret undervisning.
- Overvej/diskuter forskelle og ligheder, fordele og ulemper ved henholdsvis evidensinformeret undervisning og ved læringsmålorienteret undervisning. I kan evt. lave et skema med fire felter hvor I giver et overblik over dette.

Semestermøde

Studievejledningen afholder om eftermiddagen et kort møde (kl. 14-15), hvor I får mulighed for at drøfte hvordan det har været at starte på en kandidatuddannelse, samt få information, som er vigtig for jeres årgang, herunder:

- Kort information om det praktiske ift. eksamen
- Kort information om 2. semester
- Information om relevante arrangementer

Session 9

Titel: Didaktiske koncepter

Underviser: Monica Carlsson

Indhold:

Denne session handler om de didaktiske koncepter (programmer og metodikker) som i forskellig grad er kommet til at præge den pædagogiske praksis. Der gives indledningsvis eksempler på hvilken betydning idéen om evidensbaseret policy og praksis har haft for udviklingen af didaktiske koncepter. Derefter sættes fokus på eksempler på didaktiske koncepter såsom Mange intelligencer, Læringsstile, Cooperative learning, og LP-modellen. Spørgsmålet er hvilke konsekvenser disse meget strukturerede tilgange kan få for muligheden for at arbejde med de mere overordnede mål i skolen såsom dannelse, demokratisk deltagelse og trivsel? I et alternativ til brugen af didaktiske koncepter er begrebet *teacher agency* omdrejningspunkt. Her er udgangspunktet for udvikling de strategier som lærerne bruger når de skal navigere mellem præskriptive læreplaner og styringsteknologier såsom test, og deres egne professionelle vurderinger og opfattelser af formål med uddannelse og undervisning.

Litteratur knyttet til undervisningen (ca. 90 s.):

Andersen, P.Ø. (2015). En diskussion af "sikker viden", "effektivitet" og "evidens" i et usikkert og komplekst videnssamfund. Næsby, T. (red.) *Evidens i pædagogens praksis. En introduktion*, Dafolo, 23-43.

Aabro, Chr. (2016). *Koncepter i pædagogisk arbejde*. København: Hans Reitzels Forlag, 7-29.

Carlsson, M. (in press). Handlekompetencebegrebet på arbejde i Uddannelse for Bæredygtig Udvikling, I: Lysgaard, J.A. & Jørgensen, N.J. (red.) *Bæredygtighedens pædagogik*. Frydenlund Academic. (ca. 10. s.)

Laurson, P. Fibæk (2012). Konceptmetodikker. I Kristensen & Laurson (red) *Gyldendals Metodehåndbog*. København: Hans Reitzels Forlag, 335-346.

*Ringsmose, C. & Svinth, L. (2019) *Virkningsfuldt pædagogisk arbejde i dagtilbud*, s. 69-85. (E-bog, downloades her: http://edu.au.dk/fileadmin/edu/Udgivelser/E-boeger/Ebog_-_Virkningsfuldt_Paedagogisk_Arbejde_i_Dagtilbud.pdf)

*Robinson, S. (2012). Constructing teacher agency in response to the constraints of education policy: adoption and adaptation, *The Curriculum Journal*, 23:2, 231-245. DOI: 10.1080/09585176.2012.678702

Forberedelse til undervisningen (velegnet som studiegruppeaktivitet - diskuter og skriv gerne ned):

- Hvordan karakteriseres didaktiske koncepter i litteraturen til sessionen?
- Hvordan diskuteres disse i forhold til tilgange som vægter professionel agens og dømmekraft?
- Hvordan argumenteres der i Robinson teksten for professionel agens, og hvordan analysen er struktureret?

Introduktion til vejledningsseminar I-III

Her introduceres til de tre vejledningsseminarer, til brugen af blog på BB, og til de andre værktøjer som tages i brug i vejledningen. Derefter drøfter vi eksempler på emner og problemformuleringer fra sidste år, og der introduceres til studiegruppebaseret forberedelse til vejledningssession I med afsæt i:

<https://studypedia.au.dk/skriv-opgaven/emnevalg/>

<https://studypedia.au.dk/skriv-opgaven/formuler-problemet/>,

Session 10

Titel: The relation of research and practice

Underviser: Clemens Wieser

Content:

The relation of theory and practice is a hot topic discussed in empirical research on teaching and learning. This discussion involves many proposals on how to resolve the divide of theory and practice, and these proposals need to be evaluated to understand if a proposal provides an innovative approach to teaching. One such approach was proposed by John Hattie in "Visible Learning". However, reviews of Hattie's research showed that proposals from his approach have been part of textbooks on good teaching for 10 years before "Visible Learning" was published. To go beyond Hattie, we can analyse the discussion of empirical research on teaching and learning with perspectives from philosophy of science. These perspectives allow us to identify competing paradigms in research on teaching and learning. More concretely, we can identify central components of paradigms: Assumptions on teaching and learning, research aims, and how research relates to practice. Based on this perspective, we discuss two competing paradigms: (1) The evidence paradigm which focuses on effective teaching and learning, and (2) the practice theory paradigm which focuses on practices in a classroom, routines, and structures of teaching and learning. We will examine both paradigms, and discuss whether pedagogical practice can be considered an evidence-based practice, or a value-based practice.

Literature for the session:

Kornmesser, Stefan (2019). The multiparadigmatic structure of science and generative grammar. In András Kertész, Edith Moravcsik und Csilla Rákosi (Ed.), *Current Approaches to Syntax – A Comparative Handbook*. Berlin/Boston: De Gruyter Mouton, S. 493-499.

Masterman, Margaret (1965). The Nature of a Paradigm. In Lakatos, Imre & Musgrave, Alan (ed.), *Criticism and the Growth of Knowledge*. Cambridge. Cambridge University Press. 59-90.

* Biesta, Gert (2010). Why 'What Works' Still Won't Work: From Evidence-Based to Value-Based Education. *Studies in Philosophy and Education* 29(5), 491-503. <https://doi.org/10.1007/s11217-010-9191-x>

* Terhart, Ewald (2011). Has John Hattie really found the holy grail of research on teaching? *Journal of Curriculum Studies*, 43(3), 425-438. <http://dx.doi.org/10.1080/00220272.2011.576774>

* Wieser, Clemens (2016). Teaching and personal educational knowledge – conceptual considerations for research on knowledge transformation, *European Journal of Teacher Education*, 39(5), 588-601. <http://dx.doi.org/10.1080/02619768.2016.1253673>

Preparation for class:

Read the literature provided for the session. Start reading with Kornmesser, and focus on the chapter on the multiparadigmatic structure of science. I use his outline to discuss paradigms in empirical research on teaching and learning. Then read Masterman, which is an original text from the discussions that Kuhn participated in. Finally, read the three other texts. In these texts, identify central assumptions of the evidence paradigm, and in the practice research paradigm.

Session 11

Titel: Evaluering og udvikling af undervisning og læring

Underviser: Monica Carlsson

Indhold:

Undervisningen sætter med udgangspunkt i Hippe og Hiim først fokus på overordnede evalueringensbegreber i en uddannelseskontekst, og på de muligheder der ligger i koblingen mellem evaluering og udvikling af undervisning og læring. Derefter diskuteres ud fra Dahler-Larsens tekst evalueringers forskellige anvendelsesformer, og de forskellige "mentale modeller" for evidens i det pædagogiske arbejde, herunder antagelser og værdier, som har indflydelse på hvordan evaluering gribes an. Til sidst gøres der et nedslag i test og målinger, som er de første evalueringer som tages i brug i pædagogisk praksis, og som er blevet aktualiseret og problematiseret i de sidste års uddannelsesreformer.

Litteratur (ca. 95 s.):

Carlsson, M. (2017). Brugen af test og målinger i evaluering inden for uddannelse. Ljungdalh, A.K., Lysgaard, J.A. & Tafdrup, O. (red.). *Uddannelsesvidenskab - en kritisk introduktion*. Samfundslitteratur/Roskilde Universitetsforlag, 87-112.

Carlsson, M. (2017) Trivselsmålinger: et led i evaluering og kvalitetssikring i skolen, *En skole i bevægelse: læring, trivsel og sundhed*. Schulz, A. & von Seelen, J. (red.). København: Akademisk Forlag, s. 287-305.

*Carlsson, M. and Simovska, V. (2012) Exploring learning outcomes of school-based health promotion - a multiple case study. *Health Educ. Res.* 27 (3): 437-447.

Dahler-Larsen, P. (2015). Evidens i det pædagogiske arbejde - seks mentale modeller. Næsby, T. (red.) *Evidens i pædagogens praksis*. En introduktion, Dafolo, 44-58.

Hippe, E. & Hiim, H. (2007). *Læring gennem oplevelse, forståelse, og handling*. Kbh.: Gyldendal. (kap. 11 - Vurdering (perspektiv på begrebet evaluering), 259-281.

Schwandt, T.A. (2003). Linking evaluation and education: Enlightenment and engagement. I: Haug, P. & Schwandt, T.A. (eds.). *Evaluating Educational Reforms*. Scandinavian Perspectives, Connecticut: Information Age Publishing, 169-188.

Supplerende litteratur:

Andersen, P.Ø. (2005). Evaluering og professionsudvikling. I: Andersen, T.R. og Jørgensen, A.M. (red.): *Professionsidentitet i forandring*. Akademisk Forlag, 99-113.

Dahler-Larsen, P. (2006). Evalueringens konsekvenser. I Dahler-Larsen, P. *Evalueringens kultur. Et begreb bliver til*. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 123-147.

Forberedelse til undervisningen (velvelegnet som studiegruppeaktivitet - diskuter og skriv gerne ned):

- Hvilke erfaringer med 'evalueringsmodeller' fra jeres uddannelses- og arbejdsliv har I, og hvad har fungeret godt/mindre godt?
- Med afsæt i litteraturen til modulet - hvilke muligheder og udfordringer ser I ift. evaluering for udvikling af læring og undervisning (og ikke kun af læring)?

Session 12

Titel: Vejledningsseminar I – Fokus på synopsis opgaven og problemformuleringer

Undervisere: Monica Carlsson og Ole Henrik Hansen:

Indhold:

Målet er at I skal gå fra sessionen med en afklaring af mål og indhold i synopsis opgaven. Tidspunkterne for de to aktiviteter lægges på BB efter introduktionen til vejledningen i session 9.

I aktiviteten med studiegruppen: Her skal I arbejde med feedback runder på udkast til emner og problemformuleringer med afsæt i det materiale som er lagt på BB i sessionen.

I aktiviteten med vejleder: Vi drøfter jeres udkast til emner og problemformuleringer med afsæt i modulet mål og generelle kvalitetskriterier for problemformuleringer. Der er også fokus på hvordan foreliggende studier kan inspirere og inddrages i synopsis, og hvordan man finder frem til relevante undersøgelser. Sessionen afsluttes med en introduktion til forberedelsen til næste vejledningssession,

Litteratur:

- Alvesson, M. and Sandberg, J. (2014). Problematization meets mystery creation: Generating new ideas and findings through assumption-challenging research. In E. Jones & T. Huzzard (eds). *Critical Management Research: Reflections from the Field*. Sage Publications. (online version) Læs den første del af teksten som har fokus på problematisering og hvilke strategier og argumenter der kan tages i brug når man skal identificere og argumentere for et emne/problemstilling.

Forberedelse:

- Genlæs vejledningen til synopsisopgaven på dette modul.
- Gå igennem de elementer af scribo som omhandler problemformuleringer (se info om AU log on på <https://scribo.dk/da/information>, alternativt brug aktivitetsark fra scribo på BB).
- Læs checklisten til problemformuleringer på <https://studypedia.au.dk/skriv-opgaven/formuler-problemet/>
- 3 dage før workshoppen uploades en lydfil på bloggen på BB med overvejelser over emnevalg og motivation for emnevalg, samt en halv side med udkast til problemformulering, og mulige afgrænsninger i opgaven (forberedelsesnotat lægges på BB).
- Lyt til og læs hinandens oplæg i studiegruppen – overvej fx følgende og skriv ned: Hvad synes du er særligt interessant i emnet/problemformuleringen? Hvilket godt råd kan du give din medstuderende ift. at undersøge den problemformulering? Hvad ville du selv gøre, hvis du skulle undersøge det emne/problemformulering?

Session 13

Titel: Vejledningsseminar II - Fokus på brugen af teori i udvikling af analyse

Undervisere: Monica Carlsson og Ole Henrik Hansen

Indhold:

I dette seminar er der fokus på de forskellige måder som teori kan anvendes på i en analyse og vi drøfter kriterier for valg af teori/begreber i synopsisopgaven.

I studiegruppeaktiviteten: Her diskuteres de handouts om 'at analysere' som ligger i sessionsmappen på BB og eksemplerne på analyser fra de tidligere opgaver fra dette modul –og hvilke spørgsmål disse rejser ift. egne foreløbige valg af begreber/teori og analysetigange.

I aktiviteten med vejleder: Her er fokus på feedback/forward ift. teorivalg og analysestrategi, og begyndende overvejelser over hvilke konsekvenser dette kan have for disponeringen af opgaven og den mundtlige del af eksamen.

Modulets slutevaluering er fremsendes elektronisk til den studerendes AU e-mailadresse før seminaret, hvor der afsættes tid til at udfylde skemaet.

Litteratur

- Hastrup, K., Rubov, C., Tjørnhøj Thomsen T. (2011) *Kulturanalyse. Kortfattet*. (kap. 5. Den analytiske proces) Samfundslitteratur, s. 53-58. (lægges på BB)
- Ramussen, Mary Lou (2017). The Role of Theory in Research. I: Dominic Wyse et al: *Handbook of Educational Research*, N.Y.: Sage Publications, 53-71.

Forberedelse

- Læs de handouts om 'at analysere' og brug af teori i analyse som ligger i sessionsmappen på BB, samt et eksempel på en analyse fra en af de tidligere opgaver på modulet.
- 3 dage før workshoppen uploades et refleksionspapir i bloggen på BB (ca. 1½ s.) med emne, problemformulering og en begrundet oversigt over teoretiske perspektiver/begreber, som er relevante ift. at belyse problemformuleringen.
- På bloggen: Stil spørgsmål og formuler et ønske om det I gerne vil have feedback på i jeres refleksionspapir (til vejledere og medstuderende i gruppen).
- Læs 2 af de andres refleksionspapir så at I kan være diskussionspartner i studiegruppeaktiviteten.

Session 14

Titel: Vejledningsseminar III – Fokus på mundtlig eksamen og på sammenhængen mellem synopsis og mundtlig eksamen, modulevaluering

Undervisere: Monica Carlsson og Ole Henrik Hansen

I det sidste vejledningsseminar er der fokus på disponeringen af synopsisopgaven, på sammenhængen mellem synopsis og mundtlig eksamen, og på mundtlig fremstilling og diskussion i den mundtlige eksamen.

I aktiviteten i studiegrupperne: Lav den øvelse om mundtlig fremlæggelse som er lagt på BB. Diskuter overvejelser over disponeringen af synopsis og spørgsmål vedr. valg af diskussionspunkter til eksamen (handout med inspiration til dette er lagt på BB).

I aktiviteten med vejleder: Her er der fokus på feedback på udkast til disponeringen af synopsis og på diskussionspunkter til eksamen, samt på overvejelser over sammenhængen mellem synopsis opgaven og mundtlig eksamen. De spørgsmål, som I har forberedt til både synopsis opgaven og mundtlig fremstilling, adresseres løbende i aktiviteten.

I modulevalueringen: Her samles holdet til en fælles drøftelse af den spørgeskemabaserede modulevaluering.

Forberedelse (generel forberedelse – se studiegruppeaktivitetsforberedelse ovenfor)

- 3 dage før workshoppen opdateres refleksionspapiret med en oversigt over hvordan synopsis er tænkt disponeret (indholdsfortegnelse) og 1/2 s. udkast til diskussionspunkter til den mundtlige eksamen – uploades på BB.
- Forbered de spørgsmål I nu står med til synopsis og til mundtlig fremstilling.
- På bloggen: Stil spørgsmål og formuler et ønske om det I gerne vil have feedback på i jeres refleksionspapir.
- Læs modulkoordinators opsamling på den spørgeskemabaserede evaluering.